

Белавежская пушча

Выканала:

Малевіч Вікторыя
Аляксандраўна

г. Віцебск, 2017 г.

Змест:

1. Увядзенне
2. Гісторыя Белавежскай пушчы
3. Флора і фауна
4. Ахова Белавежскай пушчы
5. Белавежская пушча — трансгранічны запаведнік

Увядзенне

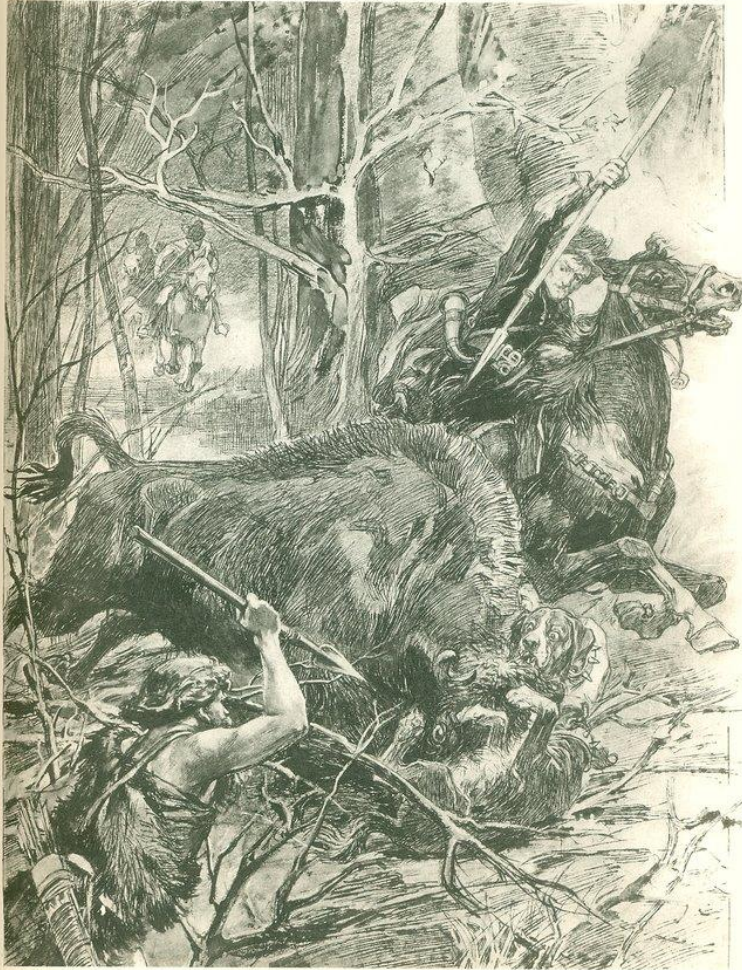
Белавежская пушча ўяўляе сабой адзін з найбуйнейшых лясных масіваў Еўропы, які захаваўся ў адносна непарушаным стане да нашага часу. Яго тэрыторыя падзелена дзяржаўнай мяжой на дзве часткі - беларускую і польскую. Ён займае плошчу 163 505 га і размешчаны ў межах Гродзенскай і Брэсцкай абласцей.

Гісторыя Белавежскай пушчы

Як стары некрануты лес, Пушча згадваецца яшчэ ў Іпацьеўскім летапісе 983 г.. У канцы XIII - пачатку XIV стагоддзяў Пушчай валодаюць літоўскія князі, а ў 1413 г., калі адбылося аб'яднанне Літвы з Польшчай, Белавежская пушча перайшла ў польскае валоданне.

Ягелло, поражающий зубра. Рисунок Н.С. Самохина.

Польскія каралі (Жыгімонт I, Аўгуст III) - пераемнікі Ягайла - ператварылі Пушчу ў месца сваіх раскошных паляванняў. 1795 г. Белавежская пушча ўвайшла ў склад Расіі. Мала цікавячыся лёсам унікальнага лесу, Кацярына II раздала значную частку яго сваім набліжаным. У 1811 г. на тэрыторыі Белавежскай пушчы адбыўся самы буйны за яе гісторыю пажар, выкліканы вельмі моцнай і працяглай засухай.

Як і раней, у валоданні царскай сям'і Пушча застаецца месцам вялікакняжацкіх паляванняў. Пры гэтым прымаліся ўсе магчымыя меры для павелічэння колькасці паляўнічых відаў жывёл, галоўным чынам капытных. Для гэтага Аляксандрам I у 1802 г. выдаецца ўказ аб забароне паляванняў на зубра, а з 1809 г. пачынаецца іх рэгулярны ўлік. У 1864 г. з Германіі завозяцца алені (яны былі цалкам знішчаны да 1705 г.,).

Падчас Першай сусветнай вайны з 1915 па 1918 гг. Белавежская пушча знаходзіцца пад акупацыяй нямецкіх войскаў. Гэты перыяд з'явіўся прыкладам наймоцнай эксплуатацыі яе багаццяў. За два з паловай гады ў Германію было вывезена 4,5 млн. куб. м драўніны, прычым самых каштоўных парод.

Велізарныя страты нанесла першая сусветная вайна жывёльнаму свету. Да 1919 года былі знішчаны зубры і лані, рэзка скарацілася колькасць аленяў і дзікоў. Пасля гэтага ў Белавежы ствараецца зубрагадавальнік, куды з прыватных уладанняў, запаркаў, заасад завозяцца б зуброў і пачынаюцца работы па аднаўленню іх папуляцыі (да пачатку другой сусветнай вайны ўдалося давесці іх колькасць да 19 асобін).

Падчас другой сусветнай вайны пры акупацыі Пушчы нямецкімі войскамі яе багацця практычна не эксплуатаваліся, так як па ініцыятыве бліжэйшага паплечніка Гітлера - Германа Герынга было вырашана стварыць на яе тэрыторыі ўзорнае паляўнічая гаспадарства Рэйха, дзе маглі б паляваць высокія тытулаваныя асобы. Пасля вызвалення ад нямецкіх войскаў быў пабудаваны новы зубрапітомнік і польскімі калегамі перададзена 5 зуброў, якія сталі родапачынальнікамі зубрынай папуляцыі ў беларускай частцы Пушчы.

Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 16 верасня 1991 г. Лес быў рэарганізаваны і на яго базе і ў яго межах створаны першы ў Рэспубліцы Дзяржаўны нацыянальны парк (ДНП) «Белавежская пушча».

Флора і фауна

Разнастайнасць глеб і ўмоў абумовіла вырасцання ў Пушчы 958 відаў судзінкавых споравых і насенных раслін, што складаюць 64% флоры Беларусі. З лісцяных парод сустракаюцца: дуб черешчатый, бярозы павіслая і пухнатая, граб, алешына чорная, ясьень звычайны, асіна. Значна радзей распаўсюджаны дуб скальны. У Белавежскай пушчы сустракаюцца прыкладна 260 відаў імхоў і мохападобных (больш за 60% брыофлоры рэспублікі), вядома больш за 290 відаў лішайнікаў. Флора грыбоў у цяперашні час прадстаўлена 570 відамі.

У Пушчы адзначаны 65 рэдкіх і знікаючых відаў вышэйшых раслін, 4 віды моху, 16 - лішайнікаў, 7 - грыбоў, занесеных у «Чырвоную Кнігу Рэспублікі Беларусь». Сярод іх піхта белая, дуб скальны, лілея-саранка, астранцыя вялікая, званочак ліліелісны і многія іншыя.

Жывёла насельніцтва Белавежскай пушчы безлічнае і разнастайнае. У спісе фауны налічваецца больш за 11 тысяч відаў розных груп жывёл. У цяперашні час тут жыве 59 відаў з 6 атрадаў млекакормячых, што складае 81% фаўны Беларусі. З іх 20 відаў прадстаўлена грызунамі, 13 - рукакрылых, 12 - драпежнікамі, 7 - насякомаедных, 5 - парнакапытных і 2 - зайцаобразных.

Тут жыве самая буйная ў свеце папуляцыя зуброў. З драпежнікаў лясы ў Пушчы насяляюць воўк, лісіца, рысь, барсук, куніца лясная, выдра і інш. З насякомаедных найбольш распаўсюджаны вожык звычайны і крот, тры выгляду буразубак (звычайная, малая, сярэдняя) і два віды кутора. З капытных сустракаюцца зубр, дзік, алень высакародны, казуля і лось.

У Пушчы сустракаецца 11 відаў млекакормячых, 52 - птушак, 38 - насякомых, 2 - рэптылій, 1 - амфібіі і 8 - рыб, занесеных у "Чырвоную Кнігу Рэспублікі Беларусь». Сярод іх зубр, рысь, барсук, арлан-белахвост, змеяяд, чорны бусел, журавель шэры, падворлік малы, пугач, нясыць барадатая, сыч вераб'іны, дзяцел беласпінны, дзяцел трохпальцы, сіваграк, чарацянка вяртлявая і многія іншыя.

Ахова Белавежскай пушчы

З мэтай захавання біялагічнай разнастайнасці Белавежскай пушчы і ў адпаведнасці з законам Рэспублікі Беларусь "Аб асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях і аб'ектах" ад 20 кастрычніка 1994 г. уся яе тэрыторыя падзелена на 4 функцыянальныя зоны з розным рэжымам аховы.

Важнай падзеяй апошніх гадоў з'яўляецца значнае павелічэнне тэрыторыі Нацыянальнага парка за кошт далучэнняў да парку экалагічна каштоўных і значных тэрыторый некалькі гадоў таму плошчу ДНП «Белавежская пушча» складала 87,6 тыс. га, на 1999/01/01 г. - 101 603 га, а у цяперашні час - каля 161 000 га.

Белавежская пушча — трансгранічны запаведнік

Нацыянальны парк «Белавежская пушча» непасрэдна мяжуе з Рэспублікай Польшча. Белавежскі лес падзелены дзяржаўнай мяжой на дзве паловы. Польшкая частка Белавежскай пушчы складае 62500 га. Аднак асабліва ахоўнай прыроднай тэрыторыяй з'яўляецца толькі невялікая частка Белавежскай пушчы - Белавежскі нацыянальны парк плошчай 10 501,95 га, дзе пад строгай аховай знаходзіцца 4747 га.

Гэта найстарэйшы Нацыянальны парк у Польшчы, адукаваны ў 1921 г.. Белавежскі нацыянальны парк мае таксама міжнародны статус біясфернага запаведніка (з 1977 г.) і з'яўляецца Аб'ектам Сусветнай спадчыны (з 1979). Вакол парку ўтворана буферная зона (з 224 га), якая ахоплівае выключна лясныя тэрыторыі надляснічэств Броўск і Белавежа.

